

N:o 17.

Ank. till Riksd. Kansli den 27 April 1880, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af dels återremiss af 8:de punkten i Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 12, angående allmänna bevillningen, dels Kamrarnes skiljaktiga beslut rörande 10:de och 14:de punkterna i samma Betänkande.

Enligt till Utskottet ankomna protokollsutdrag har 8:de punkten i Utskottets Betänkande N:o 12, angående allmänna bevillningen, blifvit af Riksdagens båda Kamrar till Utskottet återförvisad; och hafva i afseende på 10:de och 14:de punkterna i samma betänkande Kamrarne fattat skiljaktiga definitiva beslut. I följd häraf får Utskottet nu afgifva förnyadt utlåtande i ämnet.

1:o.

Uti 8:de punkten af Utskottets ofvannämnda betänkande hemstälde Utskottet:

a) att Riksdagen måtte besluta följande förändrade lydelse af 16 § Bevillningsstadgan:

»Utländing, som reser omkring i landet och för egen eller, såsom utskickad, för annans räkning till inledande af handel samt med eller utan varuprof bjuder ut eller slutar handel om utländska varor att framdeles från utlandet levereras, skall, vid ankomsten till riket, till närmaste kronoppbördsman i stad aflemna skriftlig uppgift, huru länge han ämnar här kvarstanna, samt dervid erlagga ett hundra kronor för rättigheten att

Bih. till Riksd. Prot. 1880. 5 Saml. 1 Afd. 12 Häft.

§ 16.
Instruktio-
nens § 16.

under en tid af högst tre månader idka dylik handel; åliggande det honom att, derest han efter nämnda tid vill samma rättighet utöfva, förskottsvis betala ytterligare fyratio kronor i månaden, hvilken afgift skall antingen för längre tid på en gång eller för minst en månad om sänder, men alltid för full månad, inbetalas till kronans uppbördsman i stad inom det län, der han vid betalningstiden sig uppehåller; skolande qvittenset å den erlagda afgiften vara meddeladt å tryckta blanketter, som, efter vederbörliga requisitioner, böra af Statskontoret Kongl. Maj:ts Befallningshafvande tillsändas, för att kronans uppbördsmän i städerna tillhandahållas, och hvilka blanketter, som skola lyda dels å etthundra kronor, dels å fyratio kronor hvardera, böra innehålla erinran om behörigt iakttagande af hvad gällande författningar i afseende å dylik handel stadga.

Den utländing, som, utan att hafva den stadgade afgiften behörigen erlagt, beträdes med att bjuda ut eller sluta handel om utländska varor, skall, jemte afgiftens erläggande, böta från och med etthundra till och med femhundra kronor. Förbrytelser häremot upptagas af poliskammare, der sådan finnes, och eljest af allmän domstol; och fördelas de ådömda böterna lika emellan åklagaren och den kommun, hvarest förbrytelsen blifvit begången.

De sålunda uppburna bevillningsmedlen åligger det uppbördsmännen att, under titel: »Bevillning af utländske handlande och handelsexpediter», såsom andra kronomedel i behörig ordning uti länets ränteri leverera; hvarförutom vid hvarje års slut bör uppgöras och till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande insändas redovisning för de emottagna qvittensblanketterna, hvilka redovisningar, sedan desamma blifvit till riktigheten af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande styrkta, böra inom Januari månads slut det följande året till Statskontoret insändas, för att med ränteriredogörelserna jemföras och derefter aflemnas till Kongl. Maj:ts och rikets Kammarrätt för att tjena till ledning vid räkenskapernas granskning.

För de ifrån Statskontoret till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande afsända qvittensblanketterna, hvilka, intill dess desamma till uppbördsmännen utlemnas, skola i landtränteriet förvaras, bör jemväl inom Januari månads utgång behörig redovisning till Statskontoret insändas.

Hvad här ofvan i denna § är stadgadt rörande särskild bevillningsafgift af utländing, som utbjuder eller försäljer utländska varor, gäller icke för norrman, som idkar handel med norska produkter.

Utländing, som reser omkring i landet och för egen eller annans räkning bjuder ut till försäljning eller försäljer af honom medförda eller eljest i riket befintliga varor, skall erlægga bevillning i enlighet med de i

§ 6 bestämda grunder; skolande hvad sålunda är vordet stadgad ega tillämpning äfven i det fall, att utländing medför utländska varor, som förut blifvit under en eller annan form requirerade;»

samt

b) att åt 16 § i Instruktionen för taxeringsförrättningarne måtte gifvas följande förändrade lydelse:

»Så vida icke handlande, handtverkare eller annan näringsidkare före den 1 Maj det år, taxeringen förrättas, upphört med sitt förut idkade yrke och sådant hos vederbörande myndighet anmält, bör inkomstbevillning för detsamma efter stadgad beräkningsgrund honom påföras; dock att utländing, som ej är här i riket mantalsskrifven, skall, äfven om han före den 1 Maj det år, taxeringen förrättas, upphört med sitt förut idkade yrke och sådant vederbörligen anmält, taxeras till bevillning för den tid, han yrket utöfvat.»

Denna punkt har blifvit af båda Kamrarne till Utskottet återförvisad i syfte hufvudsakligen, enligt hvad af de inom Kamrarne i ämnet hållna öfverläggningar synes framgå, att äfven svenskar, som icke äro i landet mantalsskrifne, men här resa för utländska hus, måtte i fråga om den i 16 § stadgade bevillningsskyldighet underkastas samma vilkor som utländingar. Förslag i enahanda riktning hade äfven vid frågans behandling inom Utskottet varit väckt, men mött betänklighet, dels på grund af lättheten för sådan handelsresande att genom mantalsskrifning här i landet undgå den särskilda bevillningens utgörande, dels äfven af hänsyn till de svårigheter, som skulle vållas svenske, här i landet mantalsskrifne handelsresande genom nödvändigheten för dem att till undvikande af obehag och förvecklingar ständigt vara försedde med intyg om sin mantalsskrifning. Då emellertid inom Kamrarne framhållits ej mindre rättvisan och billigheten deraf, att utländska handelshus ej må kunna genom att i sin tjänst antaga icke mantalsskrifne svenska undersåtar undgå den ifrågavarande beskattningen, än äfven fördelen af att vid afslutande af handelstraktater med främmande makter, hvilka icke ålägga svenska handelsresande motsvarande afgifter, kunna påvisa, att icke blott utländingar utan äfven svenska undersåtar här vore underkastade denna särskilda bevillning, vill Utskottet icke underkänna vigten af dessa skäl, utan går att här nedan framlägga förslag till de uti ifrågavarande hänseende erforderliga tillägg i § 16 Bevillningsstadgan, i sammanhang hvarmed den öfver samma paragraf förekommande rubrik torde böra undergå någon förändring.

Dessförinnan har likväl Utskottet ansett sig böra omnämna, att, då Utskottet icke föreslagit något stadgande, hvarigenom här i landet

icke mantalsskrifven svensk undersåte i fråga om bevillningsskyldighet uttryckligen ställes i jemnbredd äfven med sådan utlänning, »som reser omkring i landet och för egen eller annans räkning bjuder ut till försäljning eller försäljer af honom medförda eller eljest i riket befintliga varor», detta skett af hänsyn till föreskriften i 9 § 3 mom. af Kongl. förordningen den 18 Juni 1864, sådant detta lagrum lyder enligt Kongl. förordningen den 20 Juni 1879, att »den som vill, sjelf eller genom annan, utom den ort, der han är bosatt, kringföra varor till salu annorledes än å marknad, skall för hvarje år rättigheten att idka sådan handel må af honom utöfvas, vara skyldig att, efter de i mom. 1 och 2 bestämda grunder, anmäla sig hos vederbörande i mantalsskrifningsorten» o. s. v. Af detta stadgande följer nemligen, att svensk undersåte icke utan att vara här i riket mantalsskrifven kan förvärfva rätt att »resa omkring i landet och för egen eller annans räkning bjuda ut till försäljning eller försälja af honom medförda varor.» Deremot skulle det kunna sättas i fråga, huruvida icke svensk undersåte, äfven utan att vara här i riket mantalsskrifven kunde anses berättigad att på nyssnämnda sätt drifva handel med af honom icke medförda, men »eljest i riket befintliga varor» och följaktligen böra uti ifrågavarande moment af 16 § särskildt omförmälas. Visserligen synas ordalagen i ofvan åberopade § 9 mom. 3 af Kongl. förordningen den 18 Juni 1864 sakna full tillämplighet på detta sistnämnda slag af kringresande handlande, men å andra sidan skulle, om detta finge antagas vara förhållandet, all föreskrift saknas om de vilkor, hvarunder behörighet till sådan handel kunde förvärfvas, ty de bestämmelser, som i mom. 1 och 2 i § 3 af samma Kongl. förordning meddelas i fråga om förvärfvande af behörighet att i stad eller å landet idka grosshandel eller försälja varor i bod eller från annat upplagsställe o. s. v., kunna här icke gerna ega tillämplighet. Alla skäl synas likväl tala därför, att handelsresande af denna kategori böra i fråga om behörighetsvilkoren vara likställda med sådana handlande, hvilka sjelfva medföra sina varor, men då det icke lärer tillkomma Bevillnings-Utskottet att afgifva förslag till i öfverensstämmelse härmed ändrad lydelse af § 9 mom. 3 i merberörda Kongl. förordning, har Utskottet här blott velat fästa uppmärksamheten på önskvärdheten af en sådan förändring, hvarigenom skulle undanrödjas all den tvekan, som möjligen skulle kunna tänkas uppstå rörande desse handelsresandes bevillningsskyldighet.

På grund af en vid ärendets behandling inom Kamrarne gjord hemställan har Utskottet uti sista punkten af § 16 inlagt en erinran derom, att sådan utlänning, som i punkten omförmäles, skall,

innan han börjar sin handel, hafva dertill i behörig ordning förvärfvat tillstånd.

I öfverensstämmelse med hvad Utskottet här ofvan anfört hemställer Utskottet,

a) att 16 § Bevillningsstadgan och den öfver samma paragraf förekommande rubrik må erhålla följande förändrade lydelse:

»E) Bevillning af *utländske eller andra här i riket icke mantalsskrifne* handlande och handelsexpediter.

§ 16.

Utländing eller i utlandet bosatt, här i riket icke mantals- och skattskrifven svensk undersåte, som reser omkring i landet och för egen eller, såsom utskickad, för annans räkning till inledande af handel samt med eller utan varuprof bjuder ut eller slutar handel om utländska varor att framdeles från utlandet levereras, skall, vid ankomsten till riket, till närmaste kronouppbördsman i stad aflemna skriftlig uppgift, huru länge han ämnar här qvarstanna, samt dervid erlægga etthundra kronor för rättigheten att under en tid af högst tre månader idka dylik handel; åliggande det honom att, derest han efter nämnda tid vill samma rättighet utöfva, förskottsvis betala ytterligare fyratio kronor i månaden, hvilken afgift skall antingen för längre tid på en gång eller för minst en månad om sänder, men alltid för full månad, inbetalas till Kronans uppbördsman i stad inom det län, der han vid betalningstiden sig uppehåller; skolande qvittenset å den erlagda afgiften vara meddeladt å tryckta blanketter, som, efter vederbörliga requisitioner, böra af Statskontoret Kongl. Maj:ts Befallningshafvande tillsändas, för att Kronans uppbördsmän i städerna tillhandahållas, och hvilka blanketter, som skola lyda dels å etthundra kronor, dels å fyratio kronor hvardera, böra innehålla erinran om behörigt iakttagande af hvad gällande författningar i afseende å dylik handel stadga.

Den utländing eller med utländing, enligt hvad här ofvan är sagdt, likstälde svenske undersåte, som, utan att hafva den stadgade afgiften behörigen erlagt, beträdes med att bjuda ut eller sluta handel om utländska varor, skall, jemte afgiftens erläggande, böta från och med etthundra till och med femhundra kronor. Förbrytelser häremot upptagas af poliskammare, der sådan finnes, och eljest af allmän domstol; och fördelas de ådömda böterna lika emellan åklagaren och den kommun, hvarest förbrytelsen blifvit begången.

De sålunda uppburna bevillningsmedlen åligger det uppbördsmännen att, under titel: »Bevillning af utländske eller andra här i riket icke mantalsskrifne handlande och handelsexpediter», såsom andra kronomedel i behörig ordning uti länets ränteri leverera; hvarförutom vid hvarje års slut bör uppgöras och till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande insändas redovisning för de emottagna qvittensblanketterna, hvilka redovisningar, sedan desamma blifvit till riktigheten af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande styrkta, böra inom Januari månads slut det följande året till Statskontoret insändas, för att med ränteriredogörelserna jemföras och derefter aflemnas till Kongl. Maj:ts och Rikets Kammarrätt för att tjena till ledning vid räkenskapernas granskning.

För de ifrån Statskontoret till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande afsända qvittensblanketterna, hvilka, intill dess desamma till uppbördsmännen utlemnas, skola i landtränteriet förvaras, bör jemväl inom Januari månads utgång behörig redovisning till Statskontoret insändas.

Hvad här ofvan i denna § är stadgadt rörande särskild bevillningsavgift af utländing, som utbjuder eller försäljer utländska varor, gäller icke för norrman, som idkar handel med norska produkter.

Utländing, som efter dertill enligt särskild författning förvärfvad rätt reser omkring i landet och för egen eller annans räkning bjuder ut till försäljning eller försäljer af honom medförda eller eljest i riket befintliga varor, skall erlægga bevillning i enlighet med de i § 6 bestämda grunder; skolande hvad sålunda är vordet stadgadt ega

tillämpning äfven i det fall, att utlänning medför utländska varor, som förut blifvit under en eller annan form requirerade;»

samt

b) att åt 16 § i Instruksen för taxeringsförrättningarna må gifvas följande förändrade lydelse:

»Så vida icke handlande, handtverkare eller annan näringsidkare före den 1 Maj det år, taxeringen förrättas, upphört med sitt förut idkade yrke och sådant hos vederbörande myndighet anmält, bör inkomstbevillning för detsamma efter stadgad beräkningsgrund honom påföras; dock att utlänning, som ej är här i riket mantalsskrifven, skall, äfven om han före den 1 Maj det år, taxeringen förrättas, upphört med sitt förut idkade yrke och sådant vederbörligen anmält, taxeras till bevilling för den tid, han yrket utöfvat.»

2:o.

Uti 10:de punkten hemställde Utskottet, att § 24 litt. b) mom. 1 Bevillningsstadgan måtte erhålla följande förändrade lydelse: »af styrelserna öfver brandförsäkringsinrättningarna eller deras agenter eller vederbörande brandstodskomitéeer: uppgift rörande försäkringsvärdet å de i stad och på dess områden eller i köping befintliga egendomars åbyggnad samt å bruks-, quarn- och fabriksbyggnader på landet äfvensom å andra der uppförda hus och byggnader, hvilka icke begagnas för jordbruket och dess binäringar tillhörande rörelse; börande denna uppgift afse samtliga hithörande byggnader, hvilka blifvit mot brandskada försäkrade, sedan enahanda uppgift af samma styrelse eller komité nästföregående året meddelades.»

§ 24.

Denna hemställan har blifvit af Första Kammaren oförändrad bifallen, hvaremot Andra Kammaren bifallit Utskottets förslag efter vidtagande af den förändring, att slutmeningen erhöi följande lydelse: »börande denna uppgift afse samtliga hithörande byggnader, hvilka blifvit mot brandskada försäkrade under den tid af samma år och det nästföregående, för hvilken enahanda uppgift icke förut meddelats.»

Den förändring, som sålunda blifvit af Andra Kammaren vidtagen i den af Utskottet föreslagna formulering af ifrågavarande §, föranled-

des, enligt hvad det vid ärendets behandling i Kammaren hållna protokoll utmärker, af en inom Kammaren framställd anmärkning, att, då enligt Utskottets förslag den nu stadgade skyldigheten för brandförsäkringsinrättningarne att årligen aflemna uppgift rörande försäkringsvärdet å de byggnader, som i stad eller i köping blifvit brandförsäkrade, sedan enahanda uppgift af inrättningen nästföregående året meddelades, skulle sålunda utsträckas, att den äfven komme att omfatta vissa byggnader å landet, föreskriften om den tid uppgiftsskyldigheten i sistnämnda hänseende skulle afse, icke egde tillämplighet det år, med hvilket författningen trädde i gällande kraft, enär sådana uppgifter då icke förut blifvit aflemnade; samt att enahanda förhållande egde rum, derest ett nytt försäkringsverk, som borde afgifva sådan förteckning, uppstode, ty i paragrafen sagnades föreskrift om första uppgiftens aflemnande.

Medgifvande befogenheten af den framställda anmärkningen, får Utskottet till Första Kammaren hemställa,

att Kammaren ville, med frånträdande af sitt förra beslut, instämma i det beslut Andra Kammaren i ämnet fattat.

3:o.

§ 70.

Med anledning af en utaf Herr C. Ekström inom Första Kammaren väckt motion (N:o 28) hemstälde Utskottet i 14:de punkten af dess betänkande N:o 12, att Riksdagen måtte besluta, att § 70 mom. 1 i Bevillningsstadgan skulle erhålla följande förändrade lydelse:

»Öfver pröfningskomiténs beslut må så väl af kronans ombud, som af den skattskyldige anföras besvär, hvilka, ställda till Kongl. Kammar-rätten, böra, för att varda till pröfning upptagna, *ingifvas till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länen inom utgången af Februari månad och för Stockholms stad till Öfverståthållareembetet inom utgången af Mars månad det påföljande året. Öfver de anförda besvären skola utlåtanden från vederbörande infordras så skyndsamt, att besvären, jemte vederbörandes utlåtanden samt de upplysningar och erinringar, som besvären anses påkalla, må kunna till Kongl. Kammar-rätten insändas från Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länen inom utgången af Mars månad och från Öfverståthållareembetet inom utgången af April månad samma år; kommande derefter målen att i laga ordning af Kongl. Kammar-rätten handläggas och afgöras*».

Detta Utskottets förslag har blifvit af Första Kammaren bifallet med den förändring, att orden »ingifvas till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länen inom utgången af Februari månad, och för Stockholms stad till Öfverståthållareembetet inom utgången af Mars månad det påföljande året» utbyttes emot orden »ingifvas till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länen och för Stockholms stad till Öfverståthållareembetet inom utgången af Februari månad det påföljande året». Andra Kammaren har deremot afslagit Utskottets hemställan uti ifrågavarande punkt.

Då dessa Kamrarnes olika beslut icke kunna sammanjemkas och den väckta frågan om förändrade bestämmelser rörande besvär öfver pröfningskomiténs beslut, såsom icke afseende någon ändring i grunderna för bevillningen, sättet för deras tillämpning eller bevillningens fördelning till utgörande, icke är af beskaffenhet att jemlikt 71 § Regeringsformen och 65 § Riksdagsordningen böra genom gemensam omröstning afgöras, lärer frågan hafva förfallit; hvilket Utskottet får

för Riksdagen anmäla.

Stockholm den 26 April 1880.

På Utskottets vägnar:

A. H. FOCK.

Herr *E. G. Boström* har begärt få antecknadt, att han icke deltagit i behandlingen af detta utlåtande.
